

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Bodelning och betänketid – en effektivare process (SOU 2025:121)

Ju2026/00190

1 Sammanfattning

Skatteverket tillstyrker förslagen.

Skatteverket framför dock synpunkten att det bör övervägas om en lagreglerad möjlighet att ändra en dom på äktenskapsskillnad bör införas, eftersom ett sådant lagstöd saknas i dagsläget.

Skatteverket vill även uppmärksamma behovet av att i det fortsatta arbetet förtydliga i vilken utsträckning uppgifter i en deklaration kan vara användbara i en bodelningsprocess.

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Konsekvenser av att begäran om fullföljd inte längre ska krävas (avsnitt 6.8)

Förslaget att ta bort kravet på begäran om fullföljd vid äktenskapsskillnad innebär att domstolen, efter betänketidens utgång, kommer att meddela dom om inte makarna dessförinnan återkallar sin talan. Om makarna under betänketiden ändrar sig och vill låta äktenskapet bestå, åligger det dem således att aktivt återkalla talan för att undvika att en dom meddelas.

Utredningen har anført att de negativa konsekvenserna av detta kan begränsas genom möjligheten att få domen ändrad genom ett överklagande (s. 168). Någon sådan möjlighet finns emellertid inte enligt gällande rätt. Vid ett ordinärt överklagande av en dom på äktenskapsskillnad finns inget alternativt utfall i sak, vilket innebär att domen inte kan ändras i egentlig mening.

Det som utredningen synes hänvisa till är i stället den praxis som i vissa fall tillämpas i överrätt, där domar på äktenskapsskillnad utan uttryckligt lagstöd undanröjs och målet avskrivs från vidare handläggning i tingsrätten. Det bör i detta sammanhang särskilt uppmärksammas att det rör sig om ett undanröjande av domen, vilket normalt är förbehållet extraordinära rättsmedel såsom domvilla eller resning, och inte om en ändring av domen, vilket är den åtgärd som står till buds vid ordinärt överklagande.

Denna praxis har inte kommit till uttryck i något vägledande avgörande från Högsta domstolen. Det kan därmed inte uteslutas att den i enskilda fall kan komma att frångås. Mot denna bakgrund finns det därför skäl att i det fortsatta lagstiftningsarbetet överväga om en lagreglerad möjlighet att ändra en dom på äktenskapsskillnad bör införas, i syfte att säkerställa förutsebarhet och rättssäkerhet.

2.2 Rätt att hämta in uppgifter om förmögenhetsförhållanden från andra än makarna (avsnitt 8.6.9)

Den föreslagna regleringen innebär bland annat att uppgifter ur en inkomstdeklaration med tillhörande bilagor ska kunna lämnas ut till en bodelningsförrättare på begäran.

Uppgifter i en inkomstdeklaration kan ge indikationer på förekomsten av tillgångar och skulder. Exempelvis kan ränteinkomster och utdelningar peka på finansiella tillgångar, medan ränteutgifter kan indikera skuldsättning. Uppgifter om löneinkomster, pensionsinkomster och andra ersättningar kan, i den mån dessa uppgifter framgår av inkomstdeklarationen eller dess bilagor och kontrolluppgifter, ge en bild av pågående eller nyligen avslutade anställningsförhållanden. Även uppgifter i näringsbilagor, såsom resultat- och balansräkningar kan, i den mån dessa uppgifter framgår av deklarationen eller dess bilagor (t.ex. NE bilaga), indikera tillgångar och skulder i en näringsverksamhet som ska ingå i en bodelning.

Gemensamt för uppgifter som framgår av en inkomstdeklaration är dock att de i huvudsak är historiska. De ger därför inte nödvändigtvis någon direkt information om makarnas tillgångar och skulder vid den aktuella bodelningstidpunkten och ger varken en fullständig eller aktuell bild av en makes förmögenhetsställning.

Till skillnad från vad banker, försäkringsbolag och bostadsrättsföreningar föreslås åläggas en skyldighet att lämna ut så innehåller inte deklarationen uppgifter om befintliga värden på konton eller aktuella ägandeförhållanden. Mot denna bakgrund kan utredningens uppfattning att Skatteverket,

tillsammans med dessa aktörer, regelmässigt har centrala uppgifter om en makes tillgångar och skulder uppfattas som något missvisande (s. 259 samt s. 268–269).

Skatteverket delar utredningens uppfattning att det kan vara relevant för en bodelningsförrättare att efterfråga uppgifter ur en inkomstdeklaration eftersom det kan indikera förekomsten av tillgångar och skulder som ska ingå i en bodelning. Med hänsyn till att uppgifterna är historiska är dock uppgifternas användbarhet begränsade i förhållande till syftet. Skatteverket anser att denna omständighet bör framhållas tydligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet för att undvika missuppfattningar. Uppgifter ur en deklaration kan enbart indikera att det potentiellt finns tillgångar och skulder som ska ingå i en bodelning. Uppgifterna i sig utgör inget underlag för bodelning.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Förslagen bedöms inte innebära några nämnvärda konsekvenser för Skatteverket.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm och föredragits av rättsliga experten, Sara Grafström. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: tf överdirektören Veronica Eckerby, rättschefen Michael Erliksson, enhetschefen Cecilia Asker och sektionschef Marie Oscarsson.

Katrin Westling Palm